

Je Země živá bytost?

Naše planeta používá dokonalé mechanismy, aby se na ní rozvíjel život. Jako kdyby si všechno předem dobře rozmyslela.

Planeta, která je živá a přemýšlí, to je Solaris z románu polského spisovatele Stani-slawa Lema. Je možné, že by se spisovatel inspiroval svou domovskou planetou, Zemí? Je to možné. V každém případě však Zemi označil za živou bytost jiný člověk, chemik James Lovelock. Nazval ji Gaia. Tak se jmenovala starořecká bohyně - matka Země.

James Lovelock neříká nic nového

Lovelock napsal svou knihu o Gaie už v 70. letech minulého století a od té doby získal řadu příznivců a ještě větší zástupy odpůrců. Přitom neříká vlastně nic, co by všichni nevěděli: Geosféra, atmosféra a biosféra na Zemi tvoří provázaný systém, na

který se dá hledět jako na jediný živý organismus. (Geosféra je vlastní zemské těleso a vše, co k němu patří - hory, oceány a vodstvo vůbec, ledovce a pouště atd. Atmosféra je vzdušný obal planety a biosféra jsou všechny živé organismy na Zemi - rostliny, zvířata, bakterie, také lidé, zkrátka všechno živé.)

Celá Země je podle Lovelocka planetární bytost, která chce udržovat své tělo v rovnováze a regulovat jeho jednotlivé části v zájmu, přirozeného rozvoje života. Háček je ale v tom, že Gaie jde o život jako celek. Žádného živočicha nemíní vyvyšovat. A to není příliš v souladu s působením člověka, ostatně ani s tím, jak se lidské plémě cítí - totiž jako střed vesmíru, kterému se všechno ostatní musí přizpůsobit. Lidé tak svým chováním především v moderní době vážně narušili globální rovnováhu. Celosvětové klimatické změny jsou toho důkazem.

Lovelock nazval současné změny na naší planetě „Odplatou Gaie“, jak pojmenoval svou

poslední knížku. Možná ale, že bychom mohli mluvit přímo o pomstě. Má ale tvrzení, že Země je živá bytost, opodstatnění? Nejde jen o fantazirování? Pozorování dokazují, že Země je schopna sama regulovat podmínky na svém povrchu.

Gaia si s oxidem uhličitým poradila

Když se například před miliony let dostalo díky sopečné činnosti do ovzduší příliš mnoho oxidu uhličitého, zvládla to Gaia pomocí zvětrávání skal. Aby tento proces byl rychlejší a důkladnější, povolala Země „do zbraně“ půdní bakterie, které zvětrávání urychlují. A bylo to.

Oxid uhličitý spláchly deště se zeminou do moře, tam ho vstřebaly řasy, ty posloužily za potravu mořským živočichům... No nezorganizovala si to matka Země dokonale?

A to je jen taková maličkost - kam s oxidem uhličitým!

Ale pokud je Země živou bytostí, jaké místo na ní zaujmají lidé? Jsou jejím mozkem, který svému tělu - Gaie - zprostředkuje poznání okolního světa? Proto nás tak zajímá vesmír? Protože znalosti o něm potřebuje Matka Země?

Dříve k užítku, dnes jsme na vyhozov

Nebo jsme hmyz na těle planety, který snad byl před stáletími užitečný, ale dnes jsou z něj paraziti, které musí Země shodit ze svého povrchu? Proto přišel čas její pomsty - klimatické změny, povodně a zemětřesení? A pokud se nás živá bytost, na které žijeme, chce zbavit, můžeme ji přesvědčit, aby to nedělala?

Obsah

systemické konstelace a vědoucí pole ... 2010

oteplování uvolňuje metan z mořského dna ... 2014

Velká pyramida ... 2018

zeli hlávkové ... 2030

Bestseller v kameni ... 2032

reinkarnace ... 2038